

ΑΠΟΘΗΚΗ
ΤΩΝ
ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

Παναγιώτης Σούτσος

Ελλάς, Ρώμη, και Παλαιστίνη [απόσπασμα από το ποίημα Μεσσίας]

Αποθήκη των ωφελίμων γνώσεων, Σύμωρη

τμ. 3, αρ. 35 (Νοέμβριος 1839), σ. 177-176

ΕΛΛΑΣ, ΡΩΜΗ, ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ.

Αύρηλία, θυγάτηρ Ποντίου Πιλάτου,
μονολογούσα.

Ὅσφραίνομαι λιβανωτὸν, καὶ σμύρναν, καὶ κασσίαν
Θεοῦ, τὸ πᾶν μαρτύρεται, Θεοῦ τὴν παρουσίαν.
Ἡ Φοίβη ἔφερεν ἐδῶ τὸν ἀργυροῦν τῆς πόδα;
Ἡ Ἀθηνᾶ ἐκένωσε τοῦ πέπλου τῆς τὰ ῥόδα;
Ὁ μυροφόρος Ζεφύρος ἐπὶ τῶν ῥόδων πνέει,
καὶ βρύσις μαργαρίτινος τὴν χλόην περιῤῥέει,
καὶ ἀνθὴ περιβάλλεται ποικίλα καὶ ὠραία
Ἡ φύσις, ὡς Ἀμαρυλλίς ἀγροτικὴ καὶ νέα.
Σὲ, ψάλλει, θεὰ ἕαρος! ἡ τρέμουσά μου γλῶσσα
Γέλῃς, καὶ πρὶς ἡμᾶς ἡ γῆ παρίσταται γελῶσα.
Περιπατεῖς; ὡς ἴχνος σου εὐῶδες χύνεις μύρον,
καὶ προπορεύεται χορὸς Χαρίτων καὶ Ζεφύρων.

Αύρηλία καὶ Λίβιος, υἱὸς Ἡρώδου.

Αύρηλία μετ' ἐκπλήξεως πρὸς τὸν Λίβιον.

Εἰς τὰ Ἱερσόλυμα! . . .

Λίβιος.

Ἐκ τῆς Γαλιλαίας,

Ἐφ' οὗ καὶ πρὸς μελέτην μου καὶ πρὸς ποικίλην θῆαν,
Διέτρεξα τοῦ Καίσαρος τὴν μοναρχίαν ὅλην,
καὶ εἶδα τὴν πρωτεύουσάν τῆς οἰκουμένης πόλιν.

(Ἴσταται ὀλίγον, καὶ βλέπων περίεξ, λέγει).

Ὦ! ποῖν μ' ἔλκει Σέλγησεν εἰς ταύτας τὰς γνωρίμους,
εἰς ταύτας τῆς Ἀνατολῆς τὰς φωτεινὰς ἐρήμους!
Ὦ πόσον μὲ ἠδύνουσι τ' ἀγροτικὰ τῶν κάλλη,
Ὁ λόφος, ὅπου ἡ συκὴ καὶ ἡ μυρσίνη ψάλλει,
Ἡ τοῦ στανήτου Ἀραβὸς σκηνὴ ἐπὶ τῆς χλόης,
τῆς κέδρου ὁ ψιδυρισμὸς, τὸ ἄλσος τῆς ἀλόης,
τὸ φρέαρ, ὅπου ἔρχεται ἡ τῶν βεῶν ἀγέλη,
Ὁ βράχος, ὅθεν καὶ ξανθὸν κ' εὐῶδες βέει μέλι!

Αύρηλία.

Ποῦ ἔσο φρεῖς Ἰνιαντοῦς, καὶ ποίους εἶδες τόπους;
τὰ πάντα πῶς σ' ἐφάνησαν; πῶς εὗρες τοὺς ἀνδρώπους;

Λίβιος.

Διέτρεξα Ἰλην, ὄρημους, ὑπερβορείους πάγους,
κ' εἰς πεδιδά καταβάς ἀπάτητον πελάγους,
τῶς Σκάλδους τῶν Σκανδιναυῶν, τῶς Βάρδους τῶν Βαν-
θάλων,

Τοὺς Σεμνοθέους τῶν Κελτῶν, τοὺς Εὐαγεῖς τῶν Γάλλων,
'Εγνώρισα· πλὴν πανταχοῦ ἔλεσεν ἡ δουλεία,
Καὶ τῶν λαῶν ἀμάθεια καὶ δεσιδαιμονία.

Ἀ ὑ ρ η λ ί α .

Τοῦ Κόδρου ἐχαιρέτισας τὴν εὐγενῆ πατρίδα;

Λ ί β ι ο ς .

Τὴν ἄλλοτε πρωτεύουσαν τῆς εὐφυῆς εἶδα,
Καὶ τῆς Ἑλλάδος τὸν ψυχρὸν ἠσπασθὴν ἀνδριάντα.
Εἰς ταύτην, διατὶ τὴν γῆν σὲ λέγουσι τὰ πάντα
Ἡ ποίησιν, ἡ ἀρετὴν, ἡ δόξαν, ἡ σοφίαν,
Καὶ θαυμασμῶ ἀφίνουσι τὰ πάντα φωνὴν μίαν;
'Οδήγησέ με, Ζέφυρε, εἰς τὰς τερπνάς Κυκλάδας,
Λαμπρὰς εἰς νύκτα ἕαρος, ὡς οὐρανοῦ πλειάδας.
'Ὁ Σαλαμῖνος θάλασσα! αἱ ὑφαλοὶ σου θῆνον
Βαρβάρων ἀναπέμπουσι καὶ ἄσματα Ἑλλήνων,
Καὶ ῥίπτεις εἰς τὰς σιγαλὰς ἀκτῶν σου καὶ ἀρχαίας,
Περσῶν εἰσέτι θώρακας καὶ περικεφαλαίας.
Εἰπέ με, Οἶτη! ὦ ναεῖ, ὦ μνήμα κολοσσαῖον,
Τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος των πεσόντων ἡμιθέων,
Εἰπέτε με, ὦ κορυφαὶ τῶν βράχων τῶν πλησίον,
Τοῦ Λεωνίδου τὸνομα καὶ τῶν τριακοσίων.
'Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν! ἐν μέσῳ τῶν ἀστέρων
'Ὁ Παρθενῶν σου ἴσταται, ὡς τετραγώνος γέρον·
Τὴν κάραν σου τὴν δουλικήν, Ἀκρόπολις ἀρχαία!
Τοῦ Σύλλα ἡ τρισβάρβαρος ἐξύρισε ῥομφαία·
Τοῦ Ὀλυμπίου σου Διὸς αἱ στήλαι, τετραυραῖαι,
'Ὡς ἀρβρα, κείνται, γίγαντος νεκροῦ, διεσπαρμέναι . . .
Εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον ἐπέβαλεν ἐκείνην,
'Ἡ Ῥώμη τὴν βασιεῖαν τῆς ἐσθῆτος καὶ χαλκίην,
Δι' ἧς πῖεζαι τοὺς λαοὺς, κ' ὑποδουλοῖ τὰ στήθη·
Οἱ Πραιτορές τῆς ἐφείραν τὰ τῶν Ἑλλήνων ἤθη.

Ἀ ὑ ρ η λ ί α .

Τῆς Ῥώμης δὲν σ' ἐξέπληξαν τὰ πλούτη, τὰ μεγέθη;
Εἰς ποῖον θαυμασμὸν ἐκεῖ τὸ βλέμμα σου εὐρέθη!

Λ ί β ι ο ς .

'Ἡ Ῥώμη, ὡς τῆς Μέμφιδος αἱ Πυραμίδες, οὖρει
Τὴν ἐκστασίαν σου ἐξῶθεν, καὶ θάμβος διασπείρει·
Πλὴν τάφος ἔνδον, ὡς αὐταί, ὑστὰ καὶ κόνιν κλειῶν,
'Υψώθη διὰ παμπληθῶν ἰδρώτων καὶ δακρῶν.
Κατέσχον ἀπελευθέρου τὰς ἐδρας τῆς Συγκλήτου,
Συγκλήτου, εἰς πᾶν δουλικῆς, εἰς πᾶν ἀργυρῶντου.
'Ἡ θεὰ τῆς αἱματηρῆς παλαιστρας τῶν λεόντων,
Τὴν σάρκα τὴν ἀνθρώπινον ἀσπλάγχχνως σπαραττόντων,
Εὐφραίνει δῆμον ἀνανδρον, πλὴν ἄλλοτε γενναῖον,
'Ὡς τοὺς ἀσέμνους γέροντας τὸ ἀκρατὲς τῶν νέων.
'Ἐξέλιπε πᾶν εὐγενοῦς φιλοτιμίας εἶδος,
'Ἐξέπνευσεν ἡ ἀρετὴ, ὁ ἔρως τῆς πατρίδος.
Ποῦ εἶσθε σεῖς, ζεύγη θεῶν, σεῖς δίδυμοι τοσοῦτοι,
Αἰμύλιοι, Σκιπίωνες, καὶ Κάτωνες, καὶ Βροῦτοι!
'Ὁ σκυθρωπὸς Τιβέριος, δίκων καὶ προγράφων,
'Ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἔχυσέ τὴν σιωπὴν τῶν τάφων.
'Ἐξῆλθον ὡς ἀπὸ πυκνῆν καὶ δούλην ἀτμοσφαῖραν,
'Ὅποτε φωνὴν ἤκουσα γενναίαν κ' ἔλευθέραν,
Καὶ τὸν Χριστὸν ἀπήντησα ἐν ἀγορᾷ λαλοῦντα,
Κ' ἐντεύθεν τοὺς εἰς τὰ δεσμὰ λαοὺς παρηγοροῦντα.

(Ἀκούεται μελωδία ὀργάνων).

'Ἀλλὰ ὀργάνων καὶ φωνῶν ἀκούω μελωδίαν,
'Ἀκούω Ἀσιατικὴν τερπνὴν ὑψηγορίαν.
Εἰς τὸν πλησίον νάρθηκα ἐν συντριβῇ μεγάλη
'Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς προσεύχεται καὶ ψάλλει.

(Λαὸς Ἰουδαϊκός, ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ ναοῦ, διαμοιράζεται ἐκ
δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν).

Τὸ ἤμισυ τοῦ χοροῦ.

Τὸν πλάστην μου καὶ Κύριον εὐλόγει τὰ ἐντὸς μου·
'Ἐμεγαλύνθη, Κύριε, ὁ ῥύσῃς καὶ Θεὸς μου·
Τὸ ἅγιόν σου ὄνομα αἰνέσω καὶ ὑμνήσω·
Θεέ! μεγαλοπρέπειαν καὶ δόξαν ἐνεύσω·
Θεέ! ἀναβαλλόμενος φῶς, ὡς ἰμάτιόν σου,
Καὶ τὴν ὑψηλίον ποιῶν τὸ ὑποπόδιόν σου·
Νεφέλην λευκοπόρφυρον ταχὺ σου ἄγμα ἔχεις,
Καὶ τοὺς ἀνέμους ὑπ' αὐτὴν ζευγηλατεῖς καὶ τρέχεις.
'Ἐπέδου τοὺς δακτύλους σου, κ' ἐκύρτωσας εἰς θάλλον
Τὸν οὐρανόν, περιλαβὼν εἰς τὴν παλάμην ὅλον,
Οὐδὲ μετατοπίζεται εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας,
'Ἡ γῆ τεθεῖσα ἔκπαλαι εἰς ἀσφαλεῖς κολῶνας.
'Ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν; εἰς ἀνθηρὰς ἐκτάσεις
Τὰ ζῶα, κ' ἐκατόπηχες ὁ δράκων τῆς θαλάσσης,
Τὴν ἡμερούσιον αὐτῶν περιζήτωντες βρώσιν,
Τὴν θαψιλῆ σου δεξιάν ν' ἀνοίξης προσδοκῶσιν.
Κ' ἐξέρχεται ὁ ἀνθρώπος, ὁ βασιλεὺς ἐκείνων,
Εἰς τὴν φιάλην τῆς ζωῆς εὐδαιμονίαν πίνων.
'Ἀλλὰ τὴν παρουσίαν σου, Θεέ, πῶς νὰ ὑμνήσω!
'Ὁ Ἰορδάνης βλέπων σε, ἀνέδραμεν ὀπίσω·
Σὲ εἶδε κ' ἔφυγεν εὐθὺς ἡ θάλασσα, τὰ ὄρη
'Ἐσκιρτήσαν ὡς ἔλαφοι καὶ ταῦροι κερασφόροι·
Βουνοὶ, πῶς ἐσκιρτήσατε; καὶ σὺ πελάγους κύμα,
Πῶς ἔφυγες; καὶ ποταμὲ, πῶς ἔστρεψας τὸ βῆμα;

Τὸ ἄλλο ἤμισυ τοῦ χοροῦ ψάλλουσες.

'Ἀλάλαξε πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ψάλε τῷ Κυρίῳ·
Τὰ ἔθνη ἄσατε ᾠδὴν καινὴν ἐν ψαλτηρίῳ·
'Ἐκ στόματος καὶ νεοσσῶν καὶ θηλαζόντων ζώων,
'Ὁ Πλάστα! ὕμνον ἄδολον ἐξάγεις καὶ ἄδων . . .
'Υμνοῦσίν σε καὶ τ' ἄφωνα τῆς φύσεως ἀπάσης,
Τὰ διαπορευόμενα τὰς τρέιβους τῆς θαλάσσης.
Εἰς ἐξουσίαν ἐδρασας ἀπάσης τῆς ἡμέρας
Τὸν ἥλιον· κ' ἐξέρχεται δίκων τοὺς ἀστέρας
'Ἐκεῖνος, ὡς ἀπὸ παστῶν νεύνημος προβαίνων·
Τὸ δὲ μακρὸν του σταδίου, ὡς γίγας, διαβαίνων,
Ταχέϊαν ἤνυσεν ὄδον, καὶ τὸ κατάντημά του
Εἰς οὐρανοῦ τὰ ἐσχατὰ ἐξ οὐρανοῦ ἐσχατοῦ.
'Ὀργίζεσαι; σαλεύεται ἡ γῆ ἐκ θεμελίων,
Καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ἐξέρχεται πῦρ θεῖον.
'Ὁ λάμπων δὲ ὡς ἥλιος, ὡς νύξ, προβαίνεις μέλας,
Εἰς σκοτεινὰς ὁ φωτεινὸς καλύπτεσαι νεφέλας,
Κ' ἐρχόμενος, ὡς θύελλα, ἐκ πέρατος περάτων,
Κρατεῖς εἰς τὴν παλάμην σου κατακλυσμὸν ἰδάτων.
Ποῦ τότε πορευθῶ μακρὰν τῆς τηλαυγησῆς σου,
Καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου καὶ ἀπὸ τῆς χειρὸς σου;
'Ἄν ἀναβῶ εἰς οὐρανόν, ἐκεῖ με συλλαμβάνεις,
'Ἄν εἰς τὸν ἄδην καταβῶ, καὶ εἰς τὸν ἄδην φθάσεις·
'Ἡ μὴ τὸ σκότος κρύπτῃ με ἀπὸ τοῦ βλεμματός σου;
'Ἡ νύξ ἡμέρα γίνεσθαι, τὸ σκότος φῶς, ἐμπρὸς σου.

ΜΕΣΣΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΣΟΥ.